

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige

Nr 3, 2009–Årgång 13

I det här numret:

Ordförandens spalt 2

Intressant föreläsningsserie 3

Noterat 4

Välkomna till medlemsmöte!

Tisdag den 10 november kl 18:00, Judiska biblioteket

"Emma Zorn född Lamm. Om hennes judiska arv och internationella kontaktnät."

Birgitta Sandström, fil dr. i konstvetenskap och tidigare museichef för Zornsamlingarna i Mora. Birgitta skriver på en biografi om Emma Zorn som hon kommer berätta om vid mötet.

Missa inte detta intressanta möte – Välkomna!

Limmud Stockholm 2009

Under mottot "Alla äger kunskap de kan lära ut och alla kan lära sig av andra" bildades i början av 1980-talet Limmud England. Samma principer om ett ickehierarkiskt, lustfyllt och inkluderande lärande omfattas även av Limmud Stockholm.

Limmud Stockholm arrangerar en gång om året en Limmud-helg för vuxna och ungdomar. Det är ett öppet forum där alla judar och judiskt intresserade kan mötas och lära, oavsett livsstil och bakgrund. Syftet är att bredda och vitalisera intresset för judiskt kunnande på individnivå och därmed i förlängningen även fördjupa det kollektiva svenskjudiska medvetandet...

21-22 november arrangeras Limmud Stockholm 2009. Då kommer JSS företrädas genom Thomas Fürth och Bertil Oppenheimer som håller ett föredrag. Kanske är du intresserad av att höra dem och andra? Mer information finns på www.limmud.se

Medlemsavgiften 2009

Kom ihåg att betala medlemsavgiften för 2009, som är 100 kr. Föreningens PG är 437 28 62–5.

Ordförandens spalt

Den 10 november 2009 kommer Birgitta Sandström till vår förening och berättar om Emma Lamm. Birgitta håller på att skriva en biografi om Emma Lamm som var gift med den kände konstnären Anders Zorn.

När det här numret kommer ut har vi redan haft vårt första möte i höst då Bengt Göran Löwenthal berättade om sin anfader hovtandläkaren Joel Assur. Båda släkterna Lamm och Assur är välkända svenskjudiska familjer som tillhör de äldsta judiska släkterna i Sverige.

Många av oss har förfäder som kom till Sverige långt senare än familjerna Lamm och Assur. Redan efter en eller par generationer kan vi inte hitta vår släkt i det svenska arkivmaterialet. Vi måste söka oss utanför rikets gränser. Ofta vet man varifrån den egna familjen kom. Men hur går man vidare?

Ett mycket viktigt hjälpmedel är de olika regionala Special Interest Groups s.k. SIG som finns på JewishGens hemsida: <http://www.jewishgen.org/JewishGen/sigs.htm>

Här finns ett tjugotal sådana grupper. Två av dem är inte geografiska utan omfattar dem som har rabbiner i sin släkt Rabbinic SIG och de som har släkt som var engagerad i jiddisch teater- och vaudevillesällskap - Yiddish Theatre and Vaudeville Research Group.

De regionala grupperna omfattar ibland ett helt land som French SIG, Ukraine SIG eller Belarus SIG medan andra SIG sysslar med länder som inte längre finns som Hungary SIG som omfattar Ungern före 1918 dvs. bl a nuvarande Ungern, Slovakien och delar av Rumänien, Kroatien, Slovenien och Österrike. Ytterligare andra SIG hänför sig till vissa städer som Danzig/Gdansk SIG och Warszawa SIG eller regioner som Galicia SIG dvs. nuvarande södra Polen och västra Ukraina. Ibland omfattar en SIG som Austria-Czech SIG två länder som Österrike och Tjeckien. Sephardic SIG är för alla med sefardisk bakgrund och tar fasta på bakgrund oberoende av i vilket land slakten bodde.

Indelningen av de olika SIG kan tyckas konstig med utgångspunkt i vår tids politiska geografi. Men släktforskning handlar om historia och de olika SIG: en ansluter sig till områden som hör ihop av historiska skäl och då inte minst pga. arkivbildning.

Vad kan finnas på de olika SIG: ens hemsidor. Jo massor av nyttig information kring arkivbildning, databaser, historia, litteraturtips och man kan få hjälp med språk och med att tyda gammal skrivstil etc. På vissa av dessa SIGs har medlemmar lagt ut sina egna släkträd.

Man ansluter nämligen sig som medlem till en SIG och får det som kanske är det värdefullaste: tillgång till en mailing lista.

Här kan man ställa frågor om sin egen släktforskning och får svar av andra medlemmar. Frågan bör vara av generell karaktär. Men när man väl är igång och läst de mail som man får sig tillsända så kan man maila direkt till någon av de andra medlemmarna om man har en mer specifikt fråga kring en viss person.

Vissa SIG är mycket aktiva och man får ett antal mail per dag. Andra är mindre aktiva med några mail i veckan eller färre. Mailfrekvensen varierar också över tid och man kan givetvis själv bidra till att aktiviteten höjs. Själv har jag fått många värdefulla tips i de två SIG jag är med i Austria-Czech SIG och Hungary SIG. Man skaffar sig också släktforskningsvänner på nätet.

För den som främst sysslar med svensk judisk släktforskning kan det tyckas att man inte har någon hjälp de olika SIG: en. Men det finns en särskild skandinavisk SIG - Scandinavia SIG. Där är aktiviteten inte så hög och inläggen kommer ofta från någon boende utanför Skandinavien som har haft släktingar i något av de skandinaviska länderna inklusive Finland. Men vi skulle kunna höja aktiviteten på Scandinavia SIG genom att ställa frågor till våra kollegor i nordiska länderna.

Thomas Fürth

Register över utlänningar till U.S. National Archives

Under andra världskriget var alla utländska medborgare äldre än 14 år och boende i USA tvungna att registrera sig. Bland dem inkluderades personer som invandrat långt tidigare, men som inte brytt sig om eller kunnat bli naturaliserade USA-medborgare. Liknande registrering förekom, som vi tidigare berättat om i Mishpologen, i Sverige.

Dessa register har innehafts av Citizenship and Immigration Services och är nu på väg att lämnas över till U.S. National Archives. Dessa "Alien Case Files" (vanligtvis kallade "A-Files") lämnas över till National Archives när det gått 100 år sedan personen ifråga föddes. Efter överlämning blir de tillgängliga för allmänheten. I handlingarna finns information som foton, personlig korrespondens, födelsebevis, hälsouppgifter, förhørsprotokoll, visum, ansökningar etc. för alla utländska medborgare som inte naturaliserats.

För alla som har släkt som flyttat till USA kan detta alltså ge mycket värdefull information. Utförligare information om arkiven finns på: <http://www.archives.gov/press/press-releases/2009/nr09-90.html>

Björn Fagerstedt

Intressant föreläsningsserie i Uppsala

Under hösten/vintern arrangerar Centrum för multietnisk forskning och Programmet för studier kring Förntelsen och folkmoord vid Uppsala universitet en intressant föreläsningsserie vid namn *Judarna i Sverige—en minoritets historia*. Föreläsare är Lars M Andersson, Rita Bredefeldt, Malin Thor, Lars Denck och JSS egen Carl Henrik Carlsson.

Kalendarium för föreläsningsserien

Tisdag den 22 september

Föreläsning: Ett försök till en svensk-judisk historiografi.

Lars M Andersson, universitetslektor, Uppsala universitet

Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Thunbergsvägen 3 D, Hus 2

Tid: kl. 18.15-19.45

Ordf. Helmut Müssener

Tisdag den 13 oktober

Föreläsning: De svenska judarna 1782 – 1930.

Ekonomiska strategier, självuppfattning och assimilering.

Rita Bredefeldt, docent, Stockholms universitet

Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Thunbergsvägen 3 D, Hus 2

Tid: kl 18.15 – 19.45

Ordf. Helmut Müssener

Tisdag den 3 november

Föreläsning: Judisk invandring till Sverige från Aaron Isaac till idag.

Carl Henrik Carlsson, fil.dr, Uppsala universitet

Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Thunbergsvägen 3 D, Hus 2

Tid: 18.15 – 19.45

Ordf. Helmut Müssener

Tisdag den 24 november

Föreläsning: Gemenskapens gränser.

Judiska identiteter och flyktingverksamheter i Kalmars och Norrköpings mosaiska församlingar under och efter andra världskriget.

Malin Thor, universitetslektor, Malmö högskola

Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Thunbergsvägen 3 D, Hus 2

Tid: 18.15 – 19.45

Ordf. Helmut Müssener

Tisdag den 8 december

Föreläsning: Den judiska integrationsvägen i Sverige från mosaiskt majoritetskramande till judiskt minoritetsvetande.

Lars Dencik, professor, Roskilde universitet

Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Thunbergsvägen 3 D, Hus 2

Tid: 18.15 – 19.45

Ordf. Helmut Müssener

Förutom de ovan nämnda föreläsningarna kommer även ett antal ytterligare hållas.

För fullständig information, se

<http://www.multietn.uu.se/>

Björn Fagerstedt

Lettisk-judisk folkbokföring tillgänglig online

Lettlands riksarkiv publicerar skannade bilder av judiska folkbokföringsuppgifter (födda, vigda och döda) på sin website. Dessa omfattar platserna Aizputes, Bauskas, Daugavpils, Glazmankas, Grīvas, Grobiņas, Ilūkstes, Jaunjelgavas, Jēkabpils, Jelgavas, Kuldīgas, Liepājas, Ludzas, Malta, Piltenes, Rēzeknes, Ribinišku, Rīgas, Sabiles, Saldus, Sasmakas, Skaistkalnes, Subates, Tukuma, Varakļānu, Ventspils, Viļakas and Višķu.

För att använda webbsiten krävs användarregistrering. Surfa till

<http://www.lvva-raduraksti.lv/en.html>

och klicka på "Register" i det övre högra hörnet. När du är registrerad kan du använda en direktlänk till de judiska (Rabināti) uppgifterna enligt nedan:

<http://www.lvva-raduraksti.lv/en/menu/lv/7/ig/7.html>

Klicka på den plats du är intresserad av så visas en lista över år och typer av uppgifter. De identifieras av typerna dzimušie (födda), laulātie (vigda), mirušie (döda), šķirtie (skilda).

För tillfället finns 3.8 miljoner skannade bilder tillgängliga (då räknas uppgifter för de kristna församlingarna in). Man planerar att även skanna och publicera revisionslistor (folkräkningar) för 17- och 1800-talen (1782-1858) och bevarade delar av den ryska folkräkningen från 1897.

Björn Fagerstedt

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska
Släktforskningsföreningen i Sverige

Föreningens ändamål är att främja intresset för judisk släktforskning och sprida kunskap om källor, litteratur och metoder för att finna judiska rötter och släktingar. Varje år kommer 4 nummer av vårt medlemsblad Mishpologen ut. Medlemmarna kan välja mellan att få Mishpologen distribuerat som papperstidning eller via e-post. Anmäl gärna e-post till a.grunewald@telia.com så sparar du pengar åt föreningen.

JUDISKA SLÄKTFORSKNINGSFÖRENINGEN I SVERIGE

JEWISH GENEALOGICAL SOCIETY OF SWEDEN

c/o Maynard Gerber

Box 7427

103 91 STOCKHOLM

Pg: 437 28 62–5

Kassör: Irena Cynkier

e-post: irena.cynkier@telia.com

Ordförande: Thomas Fürth

Observatoriegatan 6

113 29 Stockholm

Tfn: 08-33 05 16/ 070-657 12 42

E-post: 08.330516@telia.com

Mishpologen och www.genealogi.se/judgen/

Ansvarig utgivare och redaktör: Björn Fagerstedt

Tfn: +46–70–997 24 27 e-post: bjorn.fagerstedt@sas.se

Noterat

Källkritik vid användande av internet-resurser

Mycket av det vi tipsar om här i Mishpologen och på www.genealogi.se/judgen/ handlar om olika internetjänster eller information som publiceras på internet. Därför är det värt att nämna att man givetvis måste vara källkritisk när man använder olika webbsiter. Detta gäller givetvis även för andra publikationer, men då det är betydligt enklare och billigare att publicera något på internet är det särskilt viktigt med källkritik i detta fall. Litar du på källan som du avser använda?

Detta problem uppmärksammades i vår systerförening Jødisk Slægtshistorisk Selskab i Danmarks medlemstidning JGS-NYT 2009/3 genom exemplet www.houseofnames.com

Denna website påstår sig kunna utifrån ett efternamn kunna berätta bakgrunden till

det namnet/slakten. Prova med några namn, man kan få tämligen märkliga förklaringar till dem (mycket anglosaxiskt orienterade).

Kanadas folkräkningar 1851–1916 nu online

Ancestry.ca har i samarbete med Library and Archives Canada färdigställt den första publiceringen på internet av de kanadensiska folkräkningarna mellan 1851-1916.

Folkräkningarna är full indexerade/sökbara och omfattar även skannade originaldokument. Totalt finns mer än 32 miljoner namn och 1.3 miljoner bilder av originaldokument. Mer information finns på: <http://blogs.ancestry.com/circle/>

Ancestry.ca är en betaltjänst.

JewishGen har uppdaterat JOWBR

JOWBR (JewishGen's Online Worldwide Burial Registry) har uppdaterat sin databas med mer än 94 000 nya poster.

JOWBR är tillgänglig via internet från www.jewishgen.org och fullt sökbar med olika parametrar.

Totalt har nu JOWBR 1.2 miljoner poster från fler än 2400 begravningsplatser i 46 länder!

